

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak:

<i>Helyben házhoz hordva:</i>	<i>Vidéken postai széküld:</i>
Egész évre . . . 12 frt	Egész évre . . . 14 frt
Fél évre . . . 6 „	Fél évre . . . 7 „
Negyed évre . . . 3 „	Negyed évre . . . 3.50
Egy óra . . . 1 „	Egy óra . . . 1.20

Kiadóhivatal:

Az „Aradi Nyomdatársaság“, főút 51. sz. a., hová hirdetések, előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok küldendők.

Hirdetések díja:

Hat h. petit sor egyszer . . . 6 kr | Bélyegűj külön . . . 30 kr
Minden következőnél . . . 4 | Nyiltör sora . . . 15

Szerkesztőség:

Az arad-ésaradi egyesült vasutak palotájában, hová a lap szellemi részét illető közlemények intézendők. Bérmentetlen leveleket csak ismert kéztől fogadunk el.

Kéziratokat vissza nem küldünk.

A kormány és Arad.

Arad, február 23.

Általános, mely lehangoltságot keltett városunkban a tisztviselők fizetés-szabályozása iránt benyújtott törvényjavaslatnak a pénzügyi bizottság által is helyben hagyott ama rendelkezése, mely szerint Arad városa a harmadrendű városok közé soroztatott, vagyis azok közé, melyekben a tisztviselők lakbérpótléka kisebb kulcs szerint szabatik meg, mint más, előnyben részesített városokban.

A helybeli ellenzék nem is késett a törvényjavaslatnak ezen Aradra nézve hátrányos intézkedését kiaknázni abban az irányban, hogy Aradot a kormány célzatosan degradálta azért, mert minden igaz ok nélkül háttérbe akarja szorítani; a legutóbb megejtett országos választások után pedig azzal toldotta meg ráfogását, hogy nem is fogja a kormány az Aradon esett sérelmet orvosolni, mert a polgárság többsége ellenzéki képviselőt küldött a parlamentbe.

Hogy ezen ráfogások — eltekintve azok tárgyi képtelenségét! — mennyire légből kapottak voltak, azt, mint értesülve vagyunk, már a legközelebbi jövő meg fogja mutatni.

De még abban az esetben is, ha a kormány nem érezte volna magát indítatva Arad érdekében kivételt tenni, még az esetben sem igazságos a kormányt Arad elleni célzatos animozitással vádolni. Maga a törvényjavaslat nyíltan kimondja, hogy a városokat a katonai lakbérek 5 évről 5 évre megállapított magassága szerint osztályozza. Hogy Arad ezen lakbérosztályozásnál az 5-ik sorba került, annak sok mindenféle oka és okozója lehet, csupán a kormány és annak állítólagos animozitása kell hogy tekinteten kívül hagyassék, mert ezen katonai lakbérosztályok megállapításába utóbbi absolute be nem folyik. Hogy pedig Araddal szemben a törvényesen megállapított elbírálási módozat ellenére kivételt tegyen a kormány, azt a legőszintebben érzett jóakarata mellett sem lehetett tőle várni, fontolóra véván, hogy még épen 28 más kisebb-nagyobb város tartotta magára nézve a törvényjavaslatot sérelmesnek.

A midőn tehát mindezen nehézségek dacára a kormány elfogadta Arad érdekében a törvényjavaslat olyszerű módosítását, hogy ez által Arad érdekében orvosolhatja azon méltánytalanságot, mely rajta a törvényes kulcs szigorú alkalmazásával esett volna, akkor a fennforgó eset alkalmából épen azt igazolta, miként nem hogy animozitással, de igenis, kiváló óindulattal viseltetik városunk iránt.

Ha a kormánynak Arad érdekében kilátásba helyezett intézkedését kellőleg méltányolni akarjuk, nem szabad azt azon

szempontból vennünk bírálat alá, hogy polgárságunk ambíciója milyen elégtételt és tisztviselőgünk anyagi érdekei milyen előnyt nyernek általa? Ezen igények is lehetnek ugyan jogosultak, de ugyanazokat minden más község is emelheti. A fődolog az, vajjon tényleg vannak-e olyan drágák, vagy esetleg még drágábbak a megélhetés viszonyai Aradon, mint azon városokban, melyeket a törvényjavaslat e tekintetben Arad fölé helyez. Mert lehetnek csakugyan egyes, Aradnál sokkal kisebb és jelentéktelenebb községek, hol valósággal olyan költségesen él a tisztviselő, miként a magasabb helyi pótlék dacára el kívánkozik onnan, vagy legalább nem keresi, kéri odahelyeztetését. De ha fordítva, Aradon ép oly drága vagy még drágább volna a megélhetés, mint Szegeden, vagy Temesvárt, vagy más hasonló városokban, és a lakbérpótlék annak dacára kevesebb, akkor az Aradon alkalmazott állami tisztviselőg anyagi érdekében való előmenetelnek tekintené, ha szolgálattételre Aradról ama városokba helyeznék át, s mivel innen való áthelyeztetésük iránti törekvésekben a kiválóbb tisztviselők előbb-utóbb valamennyien célzt érnének, Arad nemcsak a lakbérilletmények, hanem tisztviselőinek morális és intellektuális kvalifikációja dolgában is másodrendűvé degradáltatnék.

A jó adminisztráció tehát azon jogosult szempont, melyre Arad polgársága méltán igényt tarthat s melyet a maga részére minden körülmények között jogosan követelhet; azonban e tekintetben — miként kifejtők — nem az a főszempont, hogy Arad népesebb, gazdagabb, élénkebb, szebb-e, mint az előnyben részesített városok, hanem hogy tényleg drágább-e itt az élet, mint egyebütt?

Arad polgársága a megélhetés iránti küzdelmeiben naponként, sőt óránként szerzi a tapasztalatokat arra nézve, hogy tényleg így áll a dolog. Van ezen szép városban minden, a mi a legfinnyásabb igényű életmód kellékeit is biztosítja, de hogy mindezt csakugyan drágábban kapja a lakosság Aradon, mint a legtöbbször az eléje helyezett városoknak, az is kétségtelen. De hogy erről ne csak Arad polgársága, hanem a város élmezési és lakviszonyait tapasztalásból nem ismerő irányadó körök is meggyőződjenek, azt fájdalom az alapul vett törvényes kulcs nem csak nem dokumentálja, hanem inkább arra alkalmas, hogy a döntő tényezőket megtéveszse, és rá kényszerítse, hogy Aradot akarata ellenére méltánytalan elbánásban részesítsék.

Arad érdekeinek első sorban hivatott öreire hárult tehát a feladat, hogy a kor-

mányt és törvényhozást azon ellenmondás felől meggyőzzék, mely az alapul szolgáló katonai lakbér osztályozása és Arad tényleges megélhetési viszonyai között van. Ők kötelességüket teljesítették, és hogy sikert arattak, az nem csak az ő buzgó és célirányos eljárásuknak, hanem azon valóban részrehajlatlan jóindulatnak is bizonyítéka, melylyel a kormány — dacára az ellenzék ráfogásainak — Aradvárosra irányában mindenkor viseltetett.

Belföld.

A szabadelvűpártból.

Az orsz. szabadelvűpárt f. hó 25-én (szombaton) este 7 órakor értekezletet tart, melynek tárgyai: bizottsági tárgyi helyekre kijelölés, a képviselői napidíjakra vonatkozó javaslat és a kultuszbudget tárgyalása.

Csáky válasza.

Csáky Albin gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter, mint értesülünk, a képviselőház szombati ülésében fog válaszolni arra az interpellációra, melyet Vajay István képviselő a budapesti egyetemi könyvtárnak vasárnaponként való nyitvatartása iránti intézkedés tárgyában hozza intézett.

Megrendelt hazudozások.

— Állandó rovat —

Arad, február 23.

A *Frankfurter Zeitung*nak általunk már ismertett szennázciós hazudozásait a *Nemzet* a következőkben czáfolja meg:

„Körutazó hazugságok. Az ellenzéki lapok nagyreményű „költői“ ugy látszik már nem érik be azzal, hogy saját újságjukban találják fel akár „bécsi levelek“, akár „hiteles helyről“ nyert értesülés alapján azokat az *unalomig elcsépeelt hazugságokat*, melyekből folyvást azt vágják olvasóik fejéhez, hogy az ő „napjuk virrad.“ A virradáshoz persze félhomály szükséges és mindenek előtt az, hogy a szabadelvűpártra — jöjjön az bárhonnán, akár felülről, akár alulról — homály boruljon. Ezért beszélnek „zavaros helyzetről“, „tisztulásra váró közállapotokról“, „a párt benső egységének bomlásáról“, máskor pedig „a kabinet vagy egyes tagjai helyzetének tarthatatlanságáról“. De az egyféle „garnirungot“ megunja a t. publikum. Ezen pedig ugy segítenek, hogy egyes *invenziójukat megírják külföldre*, akár a „Frankfurter Zeitungba“ is, hogy aztán mint annak a *hiteles értesülését* az ő kontójára lenyomassák. Ennek az újságnak a nemzeti párti lapokban nagy garral lenyomatott levele is ugyanabban a *szalámi-gyárban készült, mint számos közismert hasonmása. Kezdetől végig nem egyéb, mint merő koholmány.* Csakhogy előbb körutazásra küldték. De azért még sem igaz, hogy az igazságügyminiszter bármely minisztertanácsban a kötelező polgári házasság felesleges voltát bizonyította. Tény, hogy minden minisztertanácsban azon az állásponton volt, amely ma kormány-programm. *Nem igaz, hogy a miniszterelnök megbízást kapott, hogy az igazságügyminiszterre adjon tul. Nem igazak az ehhez kötött híresztelések, a milyen például az, hogy őt Tisza Kálmán ajánlotta vagy tartotta volna. Nem igaz az, hogy az igazságügyminiszter a Burgban bármi nyilatkozatot tett volna. Nem igaz az, hogy az eljegyzési ünnep alkalmával nem fogadta az uralkodó; de még az sem igaz, hogy ud-*

uj fillér váltópénzt szállítottak be. A monarchia két államának pénzügyminiszterei, mint halljuk, a bronz és esetleg a nickel váltópénzeket is még ez év tavaszán, valószínűleg április hónapban forgalomba szándékoznak hozni és pedig annyival inkább, mert ugy nálunk, mint különösen Ausztriában, már hosszabb idő óta nagyon érezni lehet a forgalomban a rézváltópénz elégtelen voltát. Jelentékeny készlet áll rendelkezésre az ezüst egykoronásokból is, az egykoronásokat azonban csak az ezüst huszonöt-krajczárosok bevonása után hozzák forgalomba.

— **Klein Samu szabadrábon.** Paguba Vazul, az aradi törvényszék vizsgálóbírója husz napi lankadatlan munka után addig érlelte a Klein Mór és fia cég hamis bukása ügyében megindított bünvádi vizsgálatot, hogy az eredmény meghívásától ma már abszolúte nem lehet tartani, minél fogva megszüntette a Klein Samu terhére hozott előzetes lefolytatást rendelő határozatát s Klein Samut 16 napi vizsgálati fogású után tegnap délután háromnegyed 6 órakor szabadrábra helyezte. A vizsgálatnak — mint értesülünk — már eddig is meglepő eredménye van, úgy, hogy az meddők épen nem mondható. Klein Samu nevével a vizsgálóbíró szobájában találkozott, hol sógora és ügyvédje is jelen voltak. Klein Samu, miután szabadságlevelét a fogházfelügyelővel látta meg, neje kíséretében egyfogatu bérkocsin hagyta el a törvényszéki épületet. Az ügyben a további vizsgálat erőlyesen folyik.

— **Az iskolaszék ülése.** Rövid tárgysorozatu ülést tartott tegnap délután 4 órakor Aradváros iskolaszéke, melyen Salacz Gyula kir. tanácsos, polgármester elnöklet alatt jelen voltak: Institóris Kálmán főjegyző, Millig József iskolafelügyelő, Bouts Aurél jegyző, Hász Sándor, Boros Vida, Tarjányi Vilmos, Brusch Alajos, Fényes Dezső dr, Keresztes Gyula dr, Remetey F. Károly, Csécsi Imre, Abrai Lajos, Avarffy Ferencz dr, Nikoits Péter, ifj. Kristyó János, Fischer Adolf, Salia Béla dr. Elnök üdvözli a megjelenteket, az ülést megnyitja. Millig József olvassa a tandíj leírására vonatkozó átiratot, mit a bizottság tudomásul vett. Élénk eszmecsere adott alkalmat Roboz József, a siket-néma intézet tanárának kérvénye, melyben a külföldi tanulmányuttra az állam által folyósított 300 frtnyi összeghez még 100 frtot kér megszavazni, hogy ezáltal alkalma nyíljon a svájci elemi iskolákat tanulmányozni. A vitában résztvettek az elnökön kívül Institóris Kálmán, Remetey F. Károly, Brusch Alajos, Abrai Lajos, Avarffy Ferencz. A kérdés szavazás alá bocsátatván, Roboznak a 100 frtot 11 szavazattal 6 ellenében kiutalványozhatónak találták. Ugyancsak fenti a tanulmányutjára 40 napi szabadságot kér. Fényes Dezső szerint a dolognak csak két alternatívája van. Nevezetesen: vagy hozat Roboz Váczról egy helyettést a saját költségén, vagy pedig a mulasztást a szünetekben pótolja. Az iskolaszék a kérdést függőben hagyja. Steinitzer Jenny tanító nő folyamodik az iskolaszékhez állandósítása érdekében. Kérlelmezi a támogatást, nehogy áthelyeztessék. A folyamodványnak helyt adtak. A tisztii ügyesség áttette a Róth testvérekkel kötött szerződést, melynek hiteles másolatát 8 nap alatt beküldik az adóhivatalhoz. Az iskolamulasztások tudomásul vételével a tárgysorozat ki volt merítve. Ülés végével az iskolaszék ama tagjai, kik a mult ülésen meg nem jelentek, letették a hivatalos esküt.

— **Ujjoncsozás.** Aradon az ujjoncsozás márczius hó 1-én kezdődik s tart 4 napon át. Első nap az I., második nap a II., harmadik nap a III. korosztálybeli aradi és negyedik nap a vidégen illetőségű hadköteleseket állítják s mérték alá.

— **Uj segédtelekkönyvvezetők.** A m. kir. igazságügyminiszter Zachariás Ernő kisére a kir. járásbírói irnokot a kisjenői, és Gyula Viktor brassói kir. törvényszéki irnokot a borosjenői kir. járásbíróshoz segédtelekkönyvvezetők névezte ki.

— **Megszivlelésre méltó miniszteri rendelet.** Gróf Csáky Albin közölte miniszter különös gonddal fogalmazott rendeletet intézett tegnap Aradváros törvényhatóságához. Nem a szokásos tatik-tetik nyelven van ez a körirat szerkesztve, sőt talán egy ilyen nyelvtani alak sem találtatik benne. A miniszter e rendeletben a törvényhatóság gondolkodó eszéhez, érző szívéhez akar szólni. Ismertetjük a leiratot a következőkben:

Elmondja a miniszter, hogy a mai kor mily nagy mértékben igénybe veszi a fiatalság szellemi erjét s ezért a testi nevelésre fokozott gondot kell fordítani. Elmondja, hogy milyen veszedelmes következményei vannak az egyoldalú szellemi nevelésnek, a kora érettségben, a gyermekes szórakozások iránti közömbösségben, a felnöttek utánzásában, viselkedés, foglalkozás tekintetében; a tiltott élvezetek hajászatában. Igaz — sóhajt föl a miniszter — hogy mindezen bajoknak első sorban az élet és a társadalmi rend az oka, — amiben szörnyen igaz van — de azért reméli, hogy ha az iskolai fárasztó munkát, a korán érés előmozdítóját erőlyes testi neveléssel ellensúlyozzák: a fenti bajok enyészni fognak. Az iskolában tanítják ugyan a tornát; ám ez kevés; a miniszter még többet akarja játszatni a fiatalságot, mert a játék szeretete az, a mi a gyermekkoron túl is megőrzi a kedélyvisszát, elfoglaltságát, életkedvét. Ezért is arra kéri Csáky a törvényhatóságokat, hogy gondoskodjanak a tanulókszáma számára megfelelő, szép, fás játszóhelyekről. A játékokban való részvétel az ifjak szabad elhatározására biztató; de ő meg van győződve, hogy ha alkalom, hely volna, a fiuk nem késnének azt föl is használni. A miniszter később a tanítók, tanárok számára játék tanfolyamokat is tervez, amint az Németországban is divik. Rendelete elintézéséről pedig gróf Csáky mielőbb jelentést kér.

— **Mátyás napja.** Sok helyen csengett tegnap este a pohár. A Mátyásokat éltették, a mely apostoli névre Aradon számos köztisztvisletben álló polgárt kereszteltek. Mátyás napja azonban nem csak a kalendáriumban, de az időjárásban is nevezetes, mert ő viseli a „jégtörő“ czimet. Az idén beválik a nevéhez fűzött jóslat, mert a jég az egész vonalon repedezik, s maholnap megindul a tavaszi ár elleni szokásos küzdelem.

— **Szemle a Szarazér fölött.** A szarazéri társulat igazgatósága éber figyelemmel ellenőrzi az árvízveszedelem ellen tett óvintézkedések foganatosítását. E napokban Henne társulati főmérnök bejárta a szarazéri csatorna kisíratosi és pécskai részét, hogy a csatorna állapotáról és a tett intézkedések végrehajtása felől magának tájékozást szerezzen. Tegnap a sámsomi csatornát vétette szemle alá az igazgatóság.

— **Nagy tűz Gurahonczon.** Gurahonczon — írja levelezőnk — borzasztó tűz pusztított f. hó 21-én éjjel. A tűz 11 órakor ütött ki a Brastyele nevű korcsmában s rémes világával az egész község lakosságát felijesztette. A papir-lemezzel fedett épület pár percz alatt földig lángokban állott, úgy, hogy csaknem hihetetlennek látszott bármit is megmenteni a lángtengerből. Alig hangzott fel az első vészjel, ott termett ugy a gurahonczoi, mint a jószáshelyi tűzoltóság teljes erővel a lokalizáláskoz látott. Berohantak az égő házba s a recsegő, lángtengerben fürdő gerendák közül, melyek minden pillanatban lezuhanással fenyegették az életüket kockára tevő, derék tűzoltókat, a házban levő összes bútorokat és ruhaneműeket kimentették. A bolt helyiséget meg sem lehetett közelíteni, mert az ott elhelyezett petróleumos és pálinkás hordók szétrobbantak, a boltban bent égett az összes árucikk és felszerelés. A szerencsétlenség Ernst Mór Aradról ideköltözött s köztisztvisletben álló boltost és korcsmárost kegyetlenül sujtotta. Szoba-bútorait, melyek biztosítva voltak, kimentették ugyan, boltja azonban, melyet nem biztosított s melyben összes vagyona felhalmozva állott, porrá égett. A kár kö-

rül belüli 1500 forint. A tűzoltók magaviselete a vakmerőségig önfeláldozó volt. Saját életük veszélyeztetésével, nem nézve a fejökre hulló paraszat, folytatták végezetig a mentési munkát. Kiváló elismerést érdemel a jószáshelyi tűzoltóság s annak fáradhatatlan parancsnoka, Wauer Adolf földbirtokos, ki mint mindig, ugy most is egyike volt az elsőnek s önmaga adott szép példát tűzoltóinak az oltásnál.

— **Csermön** — mint ottani levelezőnk írja — szintén tűz volt e hó 22-én. A tűz Zula Jos istállójában keletkezett. A gyorsan ott termett tűzoltóságnak erőlyes munka után sikerült lokálni s az istálló melletti szalmafedelles házat, melyet már nyaldostak a lángok, megmenteni. A tűzoltó-egylet most szervezkedett s már is megmutatta, hogy céljának tökéletesen megfelelt. A veszedelemnél a fő-és alparancsnok, valamint az egész tisztikar és tagok megjelentek.

— **Az arad-csanádi gazdasági takarékpénztár** harmadik rendes évi közgyűlését f. hó 25-én, szombaton d. e. 10 órakor tartja az intézet gyűléstermében, amire felhívjuk a részvényesek figyelmét.

— **Uj körállatorvos.** Uj-Szt.-Annán — mint levelezőnk írja — Martin Miklós volt varjasi községi állatorvost körállatorvossá választották.

— **Az aranyrózsa.** Rómában, mint onnan táviratozzák, már most híre jár annak, hogy ezuttal kinek fogja adományozni a pápa az aranyrózsát. E hir szerint Margit Zsófia főhercegnő, a württembergi herceg fiatal neje kapja majd a pápa ajándékát.

— **Megyebizottsági tagok választása.** Uj-Aradon Hruzek Béla bank-igazgatót választották meg vármegye-bizottsági tagnak.

— **A reakció Makón.** Makóról írják: A reakció sötét alakjai városunkban is megkezdtek munkájukat. Szemet szurt nekik a békeség, mely a különböző hitfelekethez tartozó polgárok közt uralkodik és szitják a gyűlölést ott is, mint teszik ezt elvtásaik már hosszú idő óta másutt. Egy ivet nyomtak egy szegény földmives kezébe, hogy azzal járja be a várost s bírja rá az embereket, hogy nevüket a papirosra írják. Hogy mi van arra a darab papirosra írva, azt nem magyarázták meg a jámbor embernek. Minek is azt neki vagy azoknak tudni, a kiknél aláírást koldul. S mindamelllett — mint mondják — 700 aláírás együtt van már. Az iskolás gyerekek, a kik a tudományban annyira előre haladtak, hogy nevüket leírni tudják, rávehetők voltak, hogy az országgyűlésnél a polgári házasság ellen peticionáljanak. Mert érett észszel nem akad nálunk ember, a ki az igazgatóknak felüljön. A makói nép sokkal józanabb gondolkozású, sokkal értelmesebb és sokkal jobb indulatu, semhogy fölhasználtassa magát arra, hogy vakeszköz legyen azok kezében, kik, a haladás szekerét akarják utjában megakasztani.

— **Áthelyezett irnok.** Az igazságügyi miniszter Lacsnay István borosjenői kir. járásbírói irnokot a kisjenői kir. járásbíróshoz helyezte át.

— **Szent László szobra.** Nagyváradrói írják: Schlauch püspök szent Lászlónak díszes szobrot készíttetett Tóth István szobrásznál, Strobl tanítványánál; mellékalakjait most öntik, a főalak befejezéshez közel. A leleplezés a nyáron, szent László napján lesz, díszes egyházi ünnepélyvel egybekötve.

— **Névváltoztatás.** Pavitsits Jakab aradi asztalos nevét Szilágyira akarja változtatni. E tárgyban tegnap kérvényezett a belügyminiszterhez. Bernstein Jakab borossebesi illetőségű aradi lakos vezetéknévének „Bartos“-ra kért átváltoztatása belügyminiszteri rendelettel megengedett.

— **Tanulmányut Amerikába.** Az országos magyar gazdasági egyesület élénk tevékenységével felhasznál minden alkalmat arra, hogy a magyar gazdaközönség öntevékenységét és szakértelmét emelje. Ez utóbbit czélozza az a tanulmányut, melyet az egyesület a folyó nyáron rendez a chikagói kiállítás alkalmából Amerikába. Az egyik 60—62 napig tart, Amerikában 45 napi tartózkodással, meglátogatva New-Yorkot, Chikagót és gazdasági körutat

pompás humorral játszotta s az egész est központja volt. Mellette **S o m l ó n é** (Zsuzsi) excellált, mint mindig, remek dalaival s eleven játékával. **V e d r e s s a** nagyapót közvetlenséggel s nagy rutinnal játszotta. A többiek több-kevesebb sikerrel estek túl a szerepeiken. A színházban elegendő voltak, de többen is lehettek volna.

Törvénytörvények.

— **Megkéselt haragos.** Kurticsón **M o t o r i u** Juon valami veszekedés miatt haragosává vált **G r o z á r** Mitrunak. A haragosok egy alkalommal véletlenül összetalálkoztak **M ó c z** Ilie házában, hol **G r o z á r** elfogta a düh s egy éles késsel 6 súlyos sebet ejtett haragosán. **G r o z á r** Mitrut tegnap az aradi törvénytörvények súlyos testi sértés büntetéseért egy évi börtönre ítélte.

Táviratok.

A képviselőház ülése.

Budapest, február 23. (Saját tudósítónk távirata.) A képviselőházi ülés további folyamáról tudósítónk a következőket sürgönyzi:

Szünet után következett a földművelési költségvetés, mihez ma **A n d r e á n s z k y** Gábor és **B e s s e n y e y** Ferencz szóltak.

Távozó államtitkar.

Budapest, febr. 23. (Saját tud. táv.) Félhivatalosan megerősítik, hogy **T e l e s z k y** igazságügyi államtitkár legközelebb lemondani akar.

A pénzügyi bizottságból.

Budapest, február 23. (Saj. tud. táv.) A pénzügyi bizottság elfogadta az indemnitynek májusig való kiterjesztését.

A polgári anyakönyvezés.

Budapest, február 23. (Saj. tud. táv.) A Pesti Napló hírével szemben biztos, hogy **C s á k y** nem terjeszti be szombaton a szabadelvű klubban az anyakönyvezetéről szóló javaslatot, hanem **H i e r o n y m i** a költségvetés letárgyalása után.

Az új pénzérmek.

Budapest, február 23. (Saját tud. táv.) Az új pénzérmek pénztári kezelésének szabályzata kimondja, hogy az érmekeket a közpénztárak tartoznak mindig elfogadni, esetleges súlycsökkenés dacára is, kivéve, ha az érmekeket átlukgatják, körül nyírják. Azonban a benső értékes érmekek még akkor is megtérítik.

Árviz.

Budapest, február 23. (Saját tud. táv.) Az **á r v i z e l m u l t**. Ma reggel mindenütt megindult a zajlás. A Duna meg-növekedett s elöntötte az alsóbb rakpartot és néhány falu határát. Estére már egy méternyi esett. A **v e s z é l y m e g s z ü n t**.

Temesvár, február 23. (Saj. tud. táv.) A Temes és Bega áradása és a jégtorlódás nagy **á r v i z z e l f e n y e g e t**.

A hiszekenység áldozata.

Budapest, február 23. (Saj. tud. táv.) A híres vámtörvény megteremtője **M a c i k i m l e y**, váltógirálás és rászedetés folytán **c s ő d b e j u t o t t**.

A kormány egyházpolitikája mellett.

Sátoraljauhely, febr. 23. (Saj. tud. táv.) **Z e m p l e n m e g y e** nagy lelkesedés-

sel nyilatkozott a kormány egyházpolitikája mellett.

Magyar zarándokok a pápánál.

Róma, február 23. (Saját tud. táv.) A pápa folgyógyulván, fogadta a **m a g y a r z a r á n d o k o k a t**. Az egyházpolitikai kérdésekről hallgatott s örült a magyarok jelenlétének. A jelenlevőket megáldotta.

Róma, február 23. (Saj. tud. táv.) A magyarok nevében **S t e i n e r** fehérvári püspök sirva üdvözölte a pápát, aki biztatta a magyarokat, hogy ne hagyják az egyház jogait. **S t e i n e r** bemutatta **F r a k n ó i** Vilmost. A pápa megjegyezte, hogy **F r a k n ó i** disze a magyarországnak s üdvözlését küldte **V a s z a r y n a k**.

Közgazdaság.

— **Budapest kőbányai sertéskereskedelmi csarnok.** 1893. évi február hó 22. Hízott sertés árak: I. Magyar első rendű: Öreg nehéz (páronként 400 klgron felüli súlyban) 51—52 krig. Öreg közép (páronként 300—400 kilogr. súlyban) 51—52 krig. Fiatal nehéz (pkint 320 klgron felüli súlyban) 56—57 krig. Fiatal közép (pkint 251—320 klgr. súlyban) 54—55 krig. Fiatal könnyű (pkint 250 klgr. terjedő súlyban) 51—52 krig. — II. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 klgron felüli súlyban) 51—52 krig. Közép (pkint 220—280 klgr. súlyban) 51—52 krig. — Könnyű (pkint 220 klgr. terjedő súlyban) 50—51 krig. — Szerbiai: Nehéz (pkint 260 kilogr. felüli súlyban) 52—52.5 krig. — Közép (pkint 220—260 kilogr. súlyban) 51.5—52 krig. — Könnyű (pkint 200 klgr. terjedő súlyban) 50—51 krig. Sertéslelészám: 1893. február hó 20-án volt készlet 99.472 darab 1893. feb. 21-én felhajtott: 975 db. 1893. feb. 21-én elszállított 513 db. 1893. feb. 22-án maradt készletben 999,34 drb. — A hízott sertés és üzletirányzata: a forgalom csekély.

Szeszüzet.

— Február 23. —

Mai jegyzéseink: Készáru nagyban nyers szesz 50.—, kicsinyben 50.50 hordó nélkül, per 100 liter % be'értve 35 frt fogyasztási adót.

REGÉNY-CSARNOK.

Z Á T O N Y O K.

Irta: Perfall Antal br.

— Az „Aradi Közlöny” számára fordította: —
(29) **Madzsar Gusztáv.**

Betty nagy nehezen felemelkedett, tágra nyílt szemekkel nézett férjére, a pirosság eltűnt arcából. Bernát megijedt ettől a merev, kérdő tekintettől. Nagyon sokat mert megvallani? Beismert-e tán s valamit Betty átlátott rajta. Ha erről az emberről nem tette fel a rablást, csak nem fogja ő róla —

— De én azt mondom neked, hogy az ilyen tett a halálfelelemben teljesen értéktelen, hogy ennek az embernek a megítélésén mit sem változtat. Tegyük fel azt az esetet és az is lehetséges, hogy ez valahogyan véletlenül megmenekül, első dolga az lesz, hogy a pénz visszaadását keservesen megbánja. Te arra nem gondolsz, ugy-e, te arra nem gondolsz? — folytatá tovább a beszédet.

Betty nem vette le róla többet tekintetét.

— Hogy az az ember valamely véletlen folytán megmenekült, ó igen, arra gyakran gondolok, olyan gyakran, mint te.

Bernát meghökkent.

— De én nem azt az embert értem, a kiről régebben beszéltem s a ki velem — én Smidt Henryt értem, hogy abban az esetben —

— Éppen ő volt volna az az ember, — egészíté ki Betty. — Nagyon jól értelek. Te egy ilyen félelmes órában neked adott megbízást

természetesen hajszálnyira teljesítettél volna és az én nevémben, az ismeretlen nevében megbocsátottál volna a haldoklónak, aki ebben a pillanatban mindent megtett s bizonyára a legnehezebbet tette, a mit tehetett. Te magad is részvételtől lettél volna iránta; nem igaz?

Ez a kérdés különösen hangzott, Bernát bizonyosan sokat merészelt, de éppen ez az alapos, de határozatlan gyanu, a mit Betty lelkében keletkezni látott, lázította fel s egy pillanattal alatt minden gyónási gondolatot kivert a fejéből.

— De hiszen nem arról van szó, hogy mi történt volna ebben az esetben? Hiszen az magától értetődik, — vagy azt hiszed, hogy én — Nem, azt nem hiheted, mi okod van reá — nem is mondom ki; azt az embert, aki gyilkosságot követett el, védelembe veszed és engem — engem gyanusítasz?

— Gyanusítalak én téged? — kérdé Betty ugyanazon vizsgáló hangon.

— Nem gyanusítasz, természetesen, azt nem is teheted, de — Istenem, tudod, mennyire hat reám, ha erről a tárgyról van szó — hallgass, hallgass, kérlek, örültté teszel, kérlek —

— Bernát — hallatszott most Betty végtelenül szelid hangja, forró kérelem hangzott benne — most rajtad a sor, én bensőmnek minden legkisebb zugát feltártam, most mindent tudsz! Neked is van valami meggyónni való, én érzem, arról a borzasztó éjszakáról van szó a tengeren, arról az emberről. Nem mondtál el mindent, valahogy másképp van az a dolog. Olvastam már borzasztó dolgokról, melyek hasonló körülmények között történtek, az életért való harcban, a legvégső halálfelelemben; olvastam gyilkosságról, még rosszabbról, mikor az ember beleiben az éhség tombol, az embereket megőrjiti. Beszélj, mindent meghallgatok, mindent megbocsátok, irántad való szerelmem minden természetes borzalmat le fog győzni. Mi történt avval az emberrel?

Bernátnak fájt most ez a tekintet, mint-ha szavai csak csel volnának, hogy kicsalja az igazat, a mit feltétlenül sejtett e pillanatban.

(Folytatása következik.)

Aradvárosi

Évadbérlet
143. szám.

színház.

Havibérlet
20. szám.

Pénteken, 1893. évi február hó 24-én:

A márványhölgyek

vagy milyenek voltak a nők ezelőtt 2000 esztendővel és milyenek most.

Látványos színmű 4 felvonásban, 1 előjátékkal. Irta: Damas. Fracziából fordította: K. E.

SZEMÉLYEK:

Phidias, hírneves szobrász . . . . . Pethes.
Diogenes . . . . . Vedress.
Georgias, atheni dúsgazdag polgár . . . . . Sziklai.
Alcibiades . . . . . Bónis.
Strabo, szobrász segéd . . . . . Szepesti.
Thea, rabnő . . . . . Haraszthi H.
Aspasia, szobor . . . . . Arányi B.
Lais, szobor . . . . . Márkus I.
Phrine, szobor . . . . . Czizrok R.

Raphael, festész . . . . . Pethes.
Didienné, anyja . . . . . Follinuszné.
Deignais, lapszerkesztő . . . . . Vedress.
Mari . . . . . Haraszthi H.
Julien . . . . . Bónis.
John . . . . . Szepesti.
Marco, énekesnő . . . . . Arányi B.
Jozefa, színésznő . . . . . Márkus I.
Julia, színésznő . . . . . Czizrok R.
Gróf Tresne . . . . . Sziklai.

Kezdeté 7 órakor.

Felelős szerkesztő: Vass Géza.

HIRDETMÉNY.

Weisz Dávid magánzálogüzletében 1889. évi augusztus hó 8-án megtartott árverésen befolyt feleslegekből még a következő összegek tartatnak nyilván Arad sz. kir. város pénz-tárában:

Zalog bárca szám	összeg	Zalog bárca szám	összeg	Zalog bárca szám	összeg	Zalog bárca szám	összeg	Zalog bárca szám	összeg	Zalog bárca szám	összeg
15255	03	26045	11	58602	15	72582	04	76622	31	77778	59
16873	03	26174	15	60294	33	72666	52	76768	38	77826	47
17655	02	26166	04	60487	10	73028	39	76802	14	77846	02
20608	15	26185	18	60517	02	73101	07	76807	37	77890	12
21573	94	26269	51	62632	38	73437	30	76873	17	77956	12
21755	15	26294	02	64303	38	73465	11	76916	30	78118	17
22141	28	26352	90	64390	27	73518	01	76931	27	78171	14
22336	15	26635	24	64407	1 59	73627	20	76951	12	78302	02
22834	20	26694	03	64657	23	73871	03	77007	36	78479	42
23229	13	26722	23	64747	43	74053	08	77017	20	78586	04
23262	28	26733	12	67617	04	75187	52	77033	03	78626	04
23581	18	26740	02	68033	10	75844	38	77123	14	78633	14
23677	23	26803	87	68605	01	75861	02	77126	48	78665	03
23930	02	26928	09	68881	50	75885	12	77135	42	78690	14
24065	05	26963	05	69296	02	76220	38	77154	39	78712	10
24070	22	27053	07	69326	34	76224	09	77205	02	78715	44
24206	15	27120	04	69488	1 43	76235	65	77257	39	78777	20
24351	06	27174	02	71365	03	76393	12	77275	42	78805	23
24407	02	27131	30	71699	18	76394	48	77278	17	78912	17
24414	04	27238	05	71731	68	76427	17	77329	28	79104	14
24654	53	27315	05	71832	43	76526	08	77343	44	79135	08
24796	05	47670	38	72369	38	76566	42	77364	42	79155	07
24982	20	47947	16	72524	02	76574	35	77372	26	79184	76
25065	09	48450	10	72576	06	76611	07	77530	57	79426	73

Miről az illetők azzal értesítettek, miszerint a felesleg felvétele végett alulirott hivatalnál annál is inkább jelentkezzenek f. évi február hó 28-ig, mert különben fent kitüntetett összegek mint elévültek a városi ipariskola-alap javára fognak fordíthatni.

Arad sz. kir. város kapitányi hivatala 1893. február 11-én.

Sarlot Domokos, főkapitány.

Az arad-csanádi gazdasági takarékpénztár részvény-társaság

III-ik rendes

KÖZGYŰLÉSÉT

1893. évi február hó 25-én d. e. 10 órakor

fogja megtartani

Aradon, saját helyiségében (Fő-ut 51. szám.)

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentésének, valamint a múlt évi zárszámadásoknak előterjesztése, a mérleg megállapítása, a nyereség felosztása iránti határozathozatal s az igazgatóság és a felügyelő-bizottság részére a felmentvény megszavazása.
2. Az alapszabályok 103. §-ának módosítása.
3. Az igazgatóság és választmány által előterjesztett nyugdíjszabályzati tervezet tárgyalása.
4. Az elnök és a választmánynak megbízatása lejártá folytán újbóli választása, az alapszabályok 50. és 76. §-a értelmében.
5. A 4. számú szelvényeknek 1894-ik évi január hó 1-én leendő beváltása iránti határozathozatal.
6. A részvényesek netaláni indítványai.

Ezen közgyűlésre a t. cz. részvényesek azon figyelmeztetéssel hivatnak meg, hogy az alapszabályok 52. §-a értelmében csak oly részvényes gyakorolhatja szavazati jogát, kinek részvénye a közgyűlést megelőzőleg legalább három hóval nevére iratott s a közgyűlést megelőző nap délelőtti 12 óráig az intézet főpénztáránál Aradon, vagy fiókintézeténél Makón, még le nem járt szelvényeivel együtt, letétetett.

Aradon, 1893. január 30.

Az arad-csanádi gazdasági takarékpénztár részvénytársaság igazgatósága.

Hirdetmény.

A m. kir. államvasutak és a kassa-oderbergi vasut állomásai között egyrészt és Brody átm., Podwoloczyka átm., Granicza átm., ill. Szczakowa átm., osztrák-országi határszéli állomások között másrészt 1892. évi szeptember hó 1-étől érvényes díjszabáshoz 1893. évi január hó 1-én az I. pótlék lépett hatályba, mely némely díjszabási és kezelési határozmányok módosítását és sajtóhiba helyesbítéseket tartalmaz.

Ezen pótlék példányai a magy. kir. államvasutak díjszabási osztályában, valamint a többi részes pályánál példányonként 20 krért megszerezhető.

Budapest, 1893. január 7-én.

A m. kir. államvasutak igazgatósága

a többi részes pályák nevében is.

LUSER J.-féle tourista-tapas z

biztosan és gyorsan ható szer tyukszem, szemölcs és a talp. valamint a sarok bőrkeményedést, torábbi mindennemű bőrszárkódás ellen. A haszántért jóállás vállalatik.

A számos elismert irat szétküldési raktárban:
Schwenk L. gysz.
Meidling—Bécs megtekinthető.

Csak akkor valódi, ha minden használati utasítás és minden tapasz a mellettes védjeggyel és aláírással el van látva, azért is erre ügyelni kell s az értéktelen utánzatok visszautasítandók. Gyógyszertárakban vásárolandó!

Kapható: Török József budapesti gyógyszerész külön-gességi főraktárának aradi fiókjában:

RINGLAJOS

„Angyalhoz” címzett gyógyszerárában Aradon, 8 4-12 Asztalos Sándor-utca 1. szám.

M. kir. államvasutak üzletvezetősege Zagr abott.

49 | 893. sz.

110 1-3

Pályázati hirdetmény.

C. Moravice állomáson létesítendő következő munkákra ugymint:

1. Egy emeletes altiszi lakóházra, és
2. Egy kőolaj pincze előállítására ezennel nyilvános versenytárgyalás hirdettetik.

Az ajánlatok f. évi február 26-ának déli 12 órájáig. »Ajánlat a c. moravicei állomáson létesítendő altiszi lakóház és kőolaj pinczére» cím alatt hivatkozással a jelen hirdetmény számára, a zágrábi üzletvezetőség I. osztályánál (Akademia tér br. Vranycani ház) nyújtandók be, s az ajánlatokhoz a m. kir. államvasutak zágrábi üzletvezetőségének gyűjtőpénztára által kiállítva egy 400 frt. készpénz, vagy óvadékképes értékpapírokban befizetett biztosítékra szóló letétjegy csatolandó.

Az értékpapírok a névérték 90%-ával fognak számíttatni s a készpénz befizetés után kamat nem jár.

A beérkezett ajánlatok f. é. február 27-én déli 12 órakor bizottságilag fognak felbontatni, és az üzletvezetőség fentartja magának azon jogot, hogy az ajánlatok közül szabadon választhasson.

Az ajánlatokhoz csatolt letétjegy a versenytárgyalás alkalmával jelenlevő pályázóknak írásbeli elismervény mellett kiadatik.

A pályázatra vonatkozó terveket és költségvetési előtervetet a pályázók f. é. február 10-től kezdve, rendes hivatalos órák tartama alatt az üzletvezetőség pályafentartási osztályánál (Zágráb Szt. Hieronimus egyleti épület II. emelet) tekinthetik meg, hol a szükséges nyomtatványok ivenkint 10 krnak lefizetése mellett meg is szerezhetők.

A tervek, amennyiben rendelkezésre fognak állani, bélyegformatonként 10 krért fognak a pályázóknak kiadatik.

A kitűzött határidő után beérkező vagy óvadék nélküli ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Zágráb, 1893. február 4.

Az üzletvezetőség.